

Hmeljarski vestnik

Glasilo Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva plačujejo naročnino s članarino

Štev. 8.

Žalec, dne 1. avgusta 1935

Leto II.

TABOR HMELJARJEV!

Običajni TABOR HMELJARJEV se bo vršil
v nedeljo, dne 4. avgusta t. l.

ob $\frac{1}{2}$ 9. uri predpoldne v ROBLEKOVI DVORANI
V ŽALCU po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo o občem stanju hmeljskih nasadov.
2. Določitev mezd hmeljskim obiravcem.
3. Navodila glede obiranja.
4. Slučajnosti.

DRUŠTVENO VODSTVO.

Deset zapovedi za hmeljarje

Bliža se čas hmeljskega obiranja. Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos morali poslušati pritožbe, da je hmelj o nepravem času obran, nepravilno posušen ali slabo spravljen oziroma pobasan. Te pritožbe pa so žal skoraj vedno upravičene in utemeljene in jih ne smemo smatrati za nepotrebno šikano s strani hmeljskih kupcev. Res je, da kupec rad graja blago, toda ta graja je žal prepogosto pravična! Zato toplo priporočamo vsem hmeljarjem, da točno izpolnjujejo sledeče zapovedi:

I.

Predno začneš obirati hmelj, skrbno osnaži vse prostore, v katere spraviš pozneje hmelj! Očedi stene in strop vsake pajčevine in prahu, pometaj tla in stopnice po kozolcih, podstrešjih in drugih prostorih, kamor pride hmelj! Človek ne bi verjel, kako malomarni so še v tem oziru nekateri naši hmeljarji. Kurje blato, perje, seno, slama in druge smeti se najdejo dostikrat med hmeljem. Če bi se naš hmeljar zavedal, koliko važnost polaga na čisto in snažno blago hmeljska trgovina in pivovarniška industrija, bi brez dvoma bolj skrbel za snago svojih prostorov.

II.

Kdaj je hmelj dozorel? Hmelj je dozorel, kadar se krovni listki kobul stisnejo skupaj, postanejo čvrsti in se mastno otipajo. Če stisnemo zrelo kobulo med prste, listki zašumijo in če prste zopet razklenemo, zlezejo listki zopet v prvotno lego.

III.

Kako se obira hmelj? Odtrgaj vsako kobulo posebej in pusti ji kratek pecelj, ker se drugače suha kobula rada zdrobi! Ne pusti torej, da se trgajo kar

celi grozdi ali da se trgajo kobule brez peceljev, tako da se kobule kar sproti drobijo! Pazi tudi na to, da se hmelj popolnoma in čisto obere in da se kobule ne mečejo in ne teptajo po tleh. Ako slišiš, da se obeta obilna hmeljska letina, spravlaj hmelj tem skrbneje, ker išče in izbira v tem slučaju kupec le najlepše blago. Ne pusti, da stlačijo obiralci na polju preveč hmelja v eno vrečo in ne pusti ga dolgo ležati na kupu, ker se spari. Posebno pa glej, da pride moker hmelj takoj v sušilnico!

IV.

Prebiraj hmelj! Predno vržeš hmelj na sušilnico, ga skrbno preberi!

Odstrani vse rjave kobule, izbira pa tudi vse dolge kobule »kravice« in jih suši posebej! Samo ob sebi se razume, da odstrani tudi vse liste, vejice, travo in drugo nesnago.

V.

Kako sušimo hmelj? Hmelj se suši pravilno in počasi pri enakomerni toploti, ki pa naj se suše okrog 40° C. Le v visokih sušilnicah s prvovrstno ventilacijo sme doseči toplota največ 45° C. V prezakurjeni sušilnici postane hmeljeva moka (lupulin) rdečkasta, namesto da bi bila lepo svetlo-limonasto rumena. Tak hmelj pa je manj vredno blago in se ga kupci branijo! Zato pazi na pravilno sušenje hmelja in nikar ne hiti s sušenjem! **Ne suši brez toplomera!**

VI.

Kdaj je hmelj zadosti suh? To vprašanje je izredne važnosti. Hmelj je suh, kakor hitro dobi vrence kobule sivkasto barvo, postane trdo in se da prelomiti. Največ škode si povzroča večina hmeljarjev še vedno z nepravilnim sušenjem. Celo leto se trudi hmeljar za svoj pridelek, potem pa ga v nekaj urah vsled nepazljivosti pokvari. Zato je pravilno sušenje najvažnejša stvar. Za sušenje hmelja je velike važnosti tudi vprašanje, kam spravljam suh hmelj. Ako pride hmelj iz sušilnice na prav zračne kraje, na primer na kozolce in podstrešja, potem je dobro, ako se hmelj ne posuši preveč, ako pa pride hmelj iz sušilnice v pritlične in bolj vlažne prostore, potem ga moramo dobro posušiti.

VII.

Kako ravnamo s suhim hmeljem? Suh hmelj iz sušilnice razgrnemo bolj natanko v primernem temnem prostoru ter ga pustimo mirno ležati, da se ohladi in odvolgne ali kakor pravimo Savinjšani »odogne«, to se pravi, da se navleče zopet nekoliko vlage. Obenem pa ne pozabimo na najvažnejše delo, t. j. na **sortiranje** hmelja. Lepo zelen, lepo rumen, lisast ali rjavkast, rjav hmelj pride vsak na

svoj poseben kup. Na ta način dobimo enotno sortirano blago, ki mu daje kupec prednost pred nesortiranim blagom in ga tudi vedno znatno bolje plača. Na kupih ležeč hmelj se mora spočetka vsak dan skrbno pregledovati. Sezi z roko globoko v kup in ako vidiš, da je hmelj preveč »odognjen«, ga razgrni ter skrbno premetavaj s široko leseno lopato, ker se ti drugače lahko vname in pokvari!

VIII.

Kdaj se naj pobaše hmelj v vreče? Hmelj pobasemo takoj, ko prvič »odogne«, to je že tretji ali četrti dan, ko je prišel iz sušilnice. Ako je bil hmelj pravilno posušen, se ne bo nikdar pokvaril. Za vsak slučaj pa zabodemo v bale 60 cm dolge igle iz žice, ki jih moramo dnevno in natančno kontrolirati, če niso postale morda tople. Čim se igle samo malo ogrejejo, je treba takoj bale prerezati in hmelj razgrniti, oziroma peljati v žveplarno, da se žvepla. Po žveplanju bo ostal hmelj lepo zelen, kakor je prišel iz sušilnice. Če pa tega ne storimo takoj in pustimo hmelj še dalje v vrečah, se pokvari, zgubi barvo, ki se tudi z žveplanjem ne da več popraviti.

Hmeljar, ne čakaj, kje boš dobil vreče, ampak si jih takoj nabavi sam, ker ne stanejo mnogo in ker jih kot dober hmeljar itak moraš imeti! V vrečah ohrani hmelj lepo zeleno barvo do spomladi, medtem ko začne nepobasan hmelj na kupu (posebno v svetlih prostorih) že osmi dan izgubljati na barvi in čim dalje bolj rumeni in rjavi. S tem pa ne izgubi hmelj samo na barvi, ampak občutno tudi na ceni, kar je seveda za nas hmeljarje najvažnejše!

Pri basanju pa pazi, da ne bašeš presuh hmelj, ker se ti lahko popolnoma zdrobi, ampak počakaj, da hmelj odvolgne. Škropiti hmelj v takem slučaju z vodo, pa nikakor ni priporočljivo, ker se lahko blago pokvari. Basanje se najbolje izvršuje v ranih jutranjih urah.

Pred basanjem obrni vreče, očisti jih in odstrani stare kobule in hmeljevo moko ter druge smeti! Ne mešaj v eno in isto balo hmelja dveh ali več vrst, med suh hmelj manj suhega, med nov hmelj starega! Eden nepošten hmeljar napravi škodo vsem poštenim hmeljarjem!

IX.

Kje najbolje shranimo nabasane bale? Nabasane bale shranimo v suhem prostoru. Vlažna tla ali vlažni zidovi, katerih bi se bale dotikale, škodujejo hmelju. Če imaš hmelj spravljen na podstrešju, preglej še pred obiranjem temeljito vso strešno opeko, da ti ne bo potem med sušenjem ali pozneje deževalo po suhem hmelju, ki se v takem slučaju takoj pokvari!

X.

Ne ponujaj hmelja, zlasti ne na lažne vzorce! Če pa že vzameš vzorec hmelja, ga vzemi iz sredine kupa! Ne izbiraj grdihi kobul iz vzorca, ker ne boš goljufal kupca, ampak le samega sebe! **Poštenost in pravičnost pri prodaji hmelja velja namreč tudi za hmeljarja, ne samo za kupca!**

Končno opozarjamo še vse hmeljarje, naj ne pozabijo na požarno zavarovanje hmelja, ker lahko ogenj v pol ure uniči trud in delo celega leta in edin dohodek, ki ga ima danes hmeljar v Savinjski dolini!

Vloga narodnega poslanca g. Ivana Prekorška na g. bana dravske banovine v zadevi upostavitve tržnega nadzorstva:

Hmeljarsko društvo je pod št. 311/35 z dne 22. VI. 1935 vložilo na bansko upravo prošnjo, da bi se za dobo hmeljske sezone za mesece avgust — oktober postavilo na hmeljski trg uradnega tržnega nadzornika. Iz vrst članov Združenja trgovcev doznavam, da je banska uprava prošnjo zavrnila, ker da ni za tako postavitev osnove v zakonu.

Izkušnja predlanskega in zlasti še lanskega leta, ko je brezvestna trgovina s stotinami svojih zaupnikov-tekačev begala hmeljarje producente od vasi do vasi, tlačila nakupne cene in uvedla nemoralno hmeljsko trgovino po diferenčnih cenah, zahteva nujno, da v neki avtoritativni kontrolni formi poseže vmes oblast, ako nočemo, da bodo taki domači izkoriščevalci zopet nemoteno vršili svoj nemoralni posel v ogromno škodo našega kmečkega prebivalstva.

Neglede na gospodarsko škodo, ki jo je povzročal ta način divje trgovine, koji naš kmet ni dorasel, se polasča prebivalstva Savinjske doline tudi opravičena nevolja in ogorčenje na državno upravo, ki tega zločinkega početja ne more ustaviti. Ljudstvo misli, da oblast noče ničesar storiti v odpomoč, ker noče zaščititi kmeta pred tako nereelno trgovino.

Gospod ban, prosim Vas, da se v interesu dolžne obrambe obubožanega kmeta-hmeljarja podvzamemo pravočasno vse mere, ki jih zakon dopušča in ki so diktirane po izkušnjah prejšnjih let. Mnenja sem, da bi se vendarle moglo vsaj sreskega kmetijskega referenta za čas sezone hmeljske trgovine javno poveriti in označiti kot tržnega nadzornika in tistega uradnega funkcionarja, ki je upravičen in dolžan, da kontrolira način trgovine in nemoralne izrodke takoj sproti javlja v kaznovanje. Že to bo mnogo pomagalo, ako bo ljudstvo vedelo, da je tu imenom oblasti nekdo, kojemu se more pritožiti takoj brez težke uradne procedure.

Sprejmite, gospod ban, tudi ob tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja

Ivan Prekoršek l. r.
narodni poslanec."

Stanje hmeljskih nasadov pri nas in drugod

Zalec. Stanje hmeljskih nasadov pri nas je v splošnem zadovoljivo. Izdaten dež zadnjih dni je znatno pospešil razvoj kobul. Cenitev letošnjega pridelka zaenkrat še ni mogoča, vendar lahko že danes računamo z znatno večjo letino, kot je bila lanska, dasiravno je v sosednjih krajih povzročila hmeljska uš precej škode. Nujno priporočamo vsem hmeljarjem škropljenje proti peronospori!

Vojvodina. Hmeljski nasadi trpijo zelo vsled dolgotrajne suše. Izdaten dež bi bil nujno potreben. Le en del zgodaj rezanih nasadov je zadovoljiv, medtem ko so mladi, pozno ali visoko rezani nasadi slabotni. Škodljivcev ni.

Cehoslovaška. Stanje hmeljskih nasadov se je vsled hude vročine in suše poslabšalo. V večini nasadov je rastlina brez daljših stranskih panog in izgleda koničasta. Le manjši del nasadov, ki jih je bilo mogoče zalivati z vodo, izgleda dobro. Vsled nepovoljnega stanja hmeljskih nasadov so se cene dvignile na Kč 1750.—, t. j. Din 64.—.

Nemčija. Stanje hmeljskih nasadov je dobro. Izgleda pa, da bo porabila Nemčija svoj hmeljski pridelek po večini doma, ker se je k nzum piva v zadnjem času dvignil. Za leto 1935/36 se je že uradno določila prodajna cena kakor lani na RM 210.— do RM 320.— (Din 73.— do 112.—). Od živalskih škodljivcev se je pojavil le v neznatni meri ponekod rdeči pajek, proti kateremu pa se je takoj energično nastopilo s škropljenjem z 2%no žvepleno-apneno brozgo.

Francija. Hmeljski nasadi so v primeru z drugimi leti precej zaostali v rasti in so neenakomerni. Računa se s srednje slabo letino, ki ne bo dosegla lanske.

Belgija. Hmeljska rastlina ni povsod dosegla vrha opor in je stanje nasadov zelo neenakomerno. Povsod se pojavlja peronospora, ker se je premalo škropilo. Letošnji pridelek bo na vsak način manjši od lanskega.

Poljska. Stanje nasadov je popolnoma zadovoljivo. Rastlina je dosegla vrh opore, ima številne stranske poganjke in izgleda bujno.

Anglija. Neugodno vreme, zlasti pa slana v maju, je zadržalo razvoj hmeljske rastline, ki jo napada tudi plesen. Stanje nasadov je povsem nezadovoljivo. Letošnji pridelek bo manjši od lanskega. Konzum piva pa stalno raste.

Amerika. Stanje hmeljskih nasadov je v splošnem zadovoljivo in kaže, da bo letošnja letina celo presegala lansko. Konzum piva stalno narašča.

Ing. J. TERŽAN:

Zorenje zemlje

(Konec)

Hlevski gnoj je razven tega tudi dobra hrana za bakterije. Hlevski gnoj pa tudi sam, kot takšen, vsebuje mnogo milijonov in milijonov bakterij, ki razkrajajo humus. Pri tem se razvija toplota in ogljikov dioksid, ki rahlja zemljo in je obenem rastlinska hrana, katero vsrkava rastlina skozi odprtine svojih zelenih listov. Važno dejstvo pa izvršuje tudi voda s sodelovanjem toplote in mraza, ki uplivajo na strukturo zemlje. Toplota in mraz širita ozir. krčita posamezne zemeljske delce, ki leže tesno drug poleg drugega in se kopičijo v debelejša zrnca, tako da nastane med njimi prazen prostor. Voda, toplota in mraz pa tudi povzroča, da grude razpadejo v fina zrnca itd. Presnavljanje zemlje je večno.

Paziti se mora na pravilno in pravočasno obdelovanje, da se ne moti zoritev zemlje. Če stalno brskamo po zemlji, posebno če je zemlja premokra ali presuha, ni dobro, ker jo motimo v zorenju. Zoritev zemlje nastopi, ko smo hmeljišče oz. polje obdelali in ga pustili nekaj časa na miru, da zemlja »počiva«. Če začne plevel bujno rasti, ga moramo uničiti. Ni pa koristno, če smo vsak dan z brano ali kultivatorjem v hmeljiščih. To moti zemljo in več škoduje kot koristi.

Hmeljarji, napravite načrt gnojenja hmeljnikov s hlevskim gnojem. Spravljajte že sedaj hlevski gnoj za jesensko gnojenje vašega hmelja. Ni koristno, da gnojite vsako leto z malo hlevskega gnoja, katerega trosite po hmeljniku, kot kuharica žafran v juho. Spravljajte skupaj **mno**go hlevskega gnoja in uređite pravilno kolobarenje. Lahko, toplo in peščeno zemljo ter zemljo, ki jo moramo apniti, bo potrebno gnojiti s hlevskim gnojem vsako drugo leto. To pa vsled tega, ker v lahki zemlji humus hitreje razpada — in ker apno jako naglo razkrajajo zlasti organska gnojila. Paziti pa moramo na to, da ne gnojimo isto leto z apnom in hlevskim gnojem. Če letos gnojimo z apnom, ne smemo gnojiti s hlevskim gnojem in moramo počakati na drugo leto. Hlevski gnoj in apno naj ne prideta v neposredno dotiko. Z umetnimi gnojili, kot dopolnilnim gnojilom, pa lahko vedno gnojimo, v letu, ko smo apnili in v letu, ko smo gnojili s hlevskim gnojem.

Pravilo bodi: kdor je dober hmeljar, mora imeti za svoj hmeljnik vedno eno leto naprej pripravljeno organsko gnojilo (hlevski gnoj ali kompost), kajti brez rednega gnojenja naša lahka savinjska zemlja ne more obilno roditi. Eno leto apno, drugo leto hlevski gnoj, vsako leto večjo ali manjšo količino umetnega gnoja, kot dopolnilo manjkajočih hranilnih snovi, ter pravočasno in pravilno obdelovanje, bo pospeševalo zorenje zemlje, da bo postala »ugarena« ali, kakor pravijo Nemci: »Bodengare«.

Vloge in rešitve

Narodna banka BEOGRAD, 19. aprila 1935.
Kraljevine Jugoslavije
Bt. 85.053

Hmeljarskemu društvu za Dravsko banovino,
ŽALEC.

V odgovor na Vaše pismo z dne 8. t. m., katero

smo prejeli potom Finančnega ministrstva, Vas obveščamo, da Narodna banka ne more ugoditi Vaši zahtevi glede zaižanja odstotka pri odkupu nemških klirinških terjatev, ki nastanejo vsled izvoza drugih predmetov izvezemši koruzo.

Obenem pripominjamo, da vrši Narodna banka tudi še za naprej eskontovanje klirinških terjatev po letni obrestni meri 5%.

Spoštovanjem

Narodna banka Kraljevine Jugoslavije

Podpis.

Generalna direkcija drž. železnic
Komerčijalno odelenje.

Prepis!

S. br. 27.846/35 Beograd
9. III. 1935

Kraljevski banški upravi Dravske banovine,
Ljubljana.

V odgovor na akt 1 št. 2265/2 z dne 23. januarja t. l., poslan Prometnemu ministrstvu, Generalna direkcija, dovoljujemo si obvestiti Kraljevsko banovino, da se v bodoče ne bo dajalo splavarjem in obiralcem hmelja nobenih ugodnosti več pri vožnjah po železnici, to pa iz razloga, ker so vozne cene znižane za okrog 30%, razven tega pa še, ker se ugodnosti dejansko ne poslužujejo splavarji, ampak samo delodajalci. Vrh tega je bilo pri železniški direkciji v Ljubljani v letu 1933. overovljenih 1148 legitimacij, četudi od Celja do Beograda ni toliko splavarjev. Iz tega se jasno vidi, da ugodnost ne služi oni svrhi, kateri je bila namenjena.

Kar pa se tiče ugodnosti za obiralce hmelja, se radi znižanja tarife tudi njim ne bode več odobrala, da se ne ustvari precedens, ker je tudi za obiralce tobaka in opija potrebna specialna strokovna izvežbanost, radi česar bi se morala tudi njim dovoliti slična ugodnost za vožnje po železnici.

Prosi se banovino, da izvoli objaviti to rešitev gospoda ministra svojim podrejenim edinicam, ker prihajajo z vseh strani te banovine dnevno slične prošnje, vsled česar je Generalni direkciji nemogoče, da vsem odgovarja.

Načelnik Komerčijalnega odelenja
Generalne direkcije drž. železnic:

Podpis:

H M E L J A R J I

Zavarujte sebe, svoja poslopja in vse premičnine
pri jugoslovanski zavarovalni banki

S L A V I J I

ki je po vsej Sloveniji najdalje poslujoč domač zavod
Centrala v Ljubljani telefon 21-76 in 22-76
Podružnice v vseh glavnih mestih države
Zastopstva v vseh večjih krajih Dravske banovine
Vsa potrebna pojasnila daje brezplačno naš
glavni zastopnik g. Jože Aubrecht v Žalcu

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varnost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna
semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva
za pokončavanje škodljivcev na drevju in
hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kme-
tijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske
potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimiljana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše
v

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte